

Nevenwerkzaamheden

1 Inleiding

Deze notitie is bedoeld voor werknemers in dienst van de gemeente Amsterdam die nevenwerkzaamheden (willen gaan) verrichten en voor leidinggevenden die een besluit moeten nemen over het wel of niet verlenen van toestemming daarvoor en onder welke voorwaarden. De notitie bevat een algemene procedurebeschrijving voor alle werknemers en een specifieke procedurebeschrijving voor directeuren. Ook wordt ingegaan op de mogelijke gevolgen van het niet vragen van toestemming.

Naar aanleiding van de invoering per 1 augustus 2022 van de Wet Implementatie EU-Richtlijn Transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden is artikel 7:653a van het Burgerlijk Wetboek (BW) aangepast. Hiermee zijn de regels inzake nevenwerkzaamheden gewijzigd en is een verbod of beperking op het verrichten van nevenwerkzaamheden niet toegestaan, tenzij daarvoor objectieve redenen zijn.

2 Gedragscode gemeente Amsterdam

In de gedragscode van de gemeente Amsterdam staat dat de gemeente het toejuicht dat haar werknemers zich maatschappelijk ontplooiën in bestuurswerk, vrijwilligerswerk en dergelijke. Diverse nevenwerkzaamheden kunnen daaraan bijdragen. De gedragscode zegt ook dat werknemers van de gemeente situaties dienen te vermijden waarin hun persoonlijke belangen of de belangen van relaties waarmee zij in contact staan enerzijds en de belangen van de gemeente anderzijds door elkaar lopen of kunnen gaan lopen. Om deze reden is het raadzaam dat de werknemer alle voorgenomen nevenwerkzaamheden bespreekt met de leidinggevende en daarvoor zo nodig toestemming vraagt.

3 Juridisch kader

Het juridisch kader met betrekking tot het verrichten van nevenwerkzaamheden is opgenomen in het Burgerlijk Wetboek (BW), de Ambtenarenwet 2017 en de PGA.

- In artikel 7:653a BW (nieuw per 1 augustus 2022) is bepaald dat een beding waarbij de werkgever verbiedt of beperkt dat de werknemer voor anderen arbeid verricht buiten de tijdstippen waarop de arbeid moet worden verricht bij die werkgever, nietig is, tenzij dit beding kan worden gerechtvaardigd op grond van een objectieve reden.
- In artikel 8 lid 1 onder a en artikel 8 lid 2 onder a Ambtenarenwet 2017 is bepaald dat het de werknemer verboden is nevenwerkzaamheden te verrichten waardoor de goede vervulling van de functie of de goede functionering van de openbare dienst, voor zover deze in verband staat met zijn functievervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd. De werknemer is verplicht

opgave te doen van de nevenwerkzaamheden die hij verricht of voornemens is te gaan verrichten, die de belangen van de dienst voor zover deze in verband staan met zijn functie vervulling, kunnen raken.

- Op grond van het bepaalde in artikel 21.2 regel 2.3 van de PGA (de Gedragscode) moet de werknemer de leidinggevende om schriftelijke toestemming vragen als met betaalde of onbetaalde nevenwerkzaamheden, de vervulling van zijn/haar functie in het geding komt of als de belangen van de gemeente, voor zover deze in verband staan met die functie, kunnen worden geschaad.
- In artikel 1.1 sub n van de PGA staat wat onder nevenwerkzaamheden wordt verstaan: "nevenwerkzaamheden: werkzaamheden voor derden, ongeacht of deze beloond worden. Lidmaatschap van een bestuurlijk college waarin de werknemer is benoemd of gekozen is geen nevenwerk".

Op grond van de wettelijke bepaling van artikel 7:653a BW moet de werkgever de werknemer toestaan om meerdere banen te hebben. Nevenwerkzaamheden zijn toegestaan, tenzij er een objectieve reden is om geen toestemming te verlenen, zoals belangenverstremming of het beschermen van vertrouwelijke bedrijfsinformatie. Deze objectieve reden kan er voor de ambtenaar ook in gelegen zijn dat daardoor de goede vervulling van de functie of de goede functionering van de openbare dienst wordt belemmerd, zoals de Ambtenarenwet aangeeft.

De bepalingen van de Arbeidstijdenwet (ATW) kunnen ook een reden zijn om geen toestemming te geven voor meerdere banen, als met de beoogde nevenwerkzaamheden tezamen met de arbeidstijd bij de gemeente de normen van de ATW worden overschreden.

4 Algemene procedure

Het is de verantwoordelijkheid van de werknemer om toestemming te vragen voor het verrichten van nevenwerkzaamheden als twijfel bestaat of de nevenwerkzaamheden de functie vervulling raken of de belangen van de gemeente schaden. De leidinggevende die moet beslissen over het verlenen van toestemming van nevenwerkzaamheden kan, indien gewenst, zich in eerste instantie laten adviseren door de P&O adviseur van het betreffend organisatie-onderdeel. Bij ingewikkelde kwesties kan door de leidinggevende, samen met de werknemer, bij het Juridisch Bureau (JB) advies worden ingewonnen. Als sprake is van een politiek gevoelige situatie, dan wel als het gaat om nevenwerkzaamheden van een directeur dient advies te worden gevraagd bij de directie Juridische Zaken van Bestuur en Organisatie (DJZ). Op grond van de verkregen informatie en de bepalingen in het BW, de Ambtenarenwet 2017 en de PGA formuleert het JB dan wel DJZ een onderbouwd advies.

Het (schriftelijke) advies zal vooral bestaan uit het helpen van de werknemer en de leidinggevende bij het bepalen van de belangen die spelen en de afwegingen die moeten worden gemaakt.

Het JB dan wel DJZ zal, zo nodig met betrokkenheid van Bureau Integriteit, adviseren óf en, zo ja, onder welke voorwaarden toestemming voor de nevenwerkzaamheden kan worden verleend. Het is nadrukkelijk niet zo dat het JB of DJZ goedkeuring geeft of toestemming verleent aan de werknemer of de leidinggevende. Het is steeds de daartoe gemandateerde leidinggevende die daarover een besluit neemt.

Indien de werknemer toestemming vraagt voor het verrichten van nevenwerkzaamheden, legt hij zijn verzoek schriftelijk voor aan zijn leidinggevende. Het verzoek bevat in ieder geval de volgende informatie:

- een omschrijving van de werkzaamheden (aard en inhoud);
- de naam en omschrijving van de organisatie waar de werknemer de werkzaamheden wil gaan verrichten;
- het met de nevenwerkzaamheden gemoeide tijdsbeslag;
- de periode van uitvoering van de werkzaamheden;

- eventuele bezoldiging/onkostenvergoedingen van de nevenwerkzaamheden;
- de mogelijke raakvlakken met de functie die bij de gemeente wordt vervuld.

Binnen 6 weken zal de werknemer door de leidinggevende schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte worden gebracht van zijn beslissing. Het besluit van de leidinggevende wordt opgenomen in het personeelsdossier van de werknemer.

5 Niet melden/geen toestemming

Het is mogelijk dat een werknemer nevenwerkzaamheden verricht waarvan hij wist of redelijkerwijs had moeten weten dat hij daarvoor toestemming diende te vragen, zonder dat hij toestemming heeft gevraagd. Het is ook denkbaar dat een werknemer nevenwerkzaamheden verricht, terwijl hem toestemming is geweigerd. In beide voorgaande gevallen is er sprake van verwijtbaar handelen dat kan leiden tot ontslag. Het is daarom raadzaam om alle voorgenomen nevenwerkzaamheden te melden.

6 Procedure voor directeuren

6.1 Verplicht toestemming vragen

Omdat directeuren werkzaamheden verrichten waarvoor een hoog afbreukrisico geldt, zijn zij verplicht om aan hun leidinggevende toestemming te vragen voor alle (voorgenomen) nevenwerkzaamheden. De directeuren betreffen in dit kader: algemeen directeur (gemeentesecretaris), stedelijk directeuren en de directeuren van een directie of van een stadsdeelorganisatie. Wanneer de directeur toestemming vraagt voor het verrichten van nevenwerkzaamheden, dient hij hiertoe schriftelijk een verzoek in. De algemeen directeur dient een verzoek in bij de burgemeester. De stedelijk directeuren en directeuren bij B&O dienen een verzoek in bij de algemeen directeur. De directeuren van de directies en de stadsdeelorganisaties dienen een verzoek in bij de stedelijk directeuren. De leidinggevende oordeelt of een advies van de directie Juridische Zaken wenselijk is. Wanneer dat het geval is, dan verzoekt hij de directeur om de directie Juridische Zaken een schriftelijk advies uit te laten brengen (zie verder algemene procedure). De leidinggevende beslist steeds over de toelaatbaarheid van de voorgenomen nevenwerkzaamheden.

6.2 Registratie van nevenwerkzaamheden directeuren

De registratie van de door leidinggevendens geaccordeerde nevenwerkzaamheden van directeuren vindt plaats bij team Management Development (MD). Mutaties dienen per direct, schriftelijk op een daarvoor bestemd formulier (zie bijlage) te worden gemeld bij MD. Bij mutaties zal steeds bekeken worden of er een gewijzigd besluit moet worden genomen over de toelaatbaarheid van de nevenwerkzaamheden. Zo nodig zal daartoe advies worden ingewonnen bij de directie Juridische Zaken. MD controleert jaarlijks of de overzichten van nevenwerkzaamheden van de directeuren nog actueel zijn.

6.3 Openbaar maken nevenwerkzaamheden

De Ambtenarenwet 2017 verplicht om de nevenwerkzaamheden van werknemers aangesteld in een functie waarvoor ter bescherming van de integriteit van de openbare dienst openbaarmaking van nevenwerkzaamheden noodzakelijk is, openbaar te maken.

Binnen de gemeente Amsterdam worden de nevenwerkzaamheden van de algemeen directeur en die van de stedelijk directeuren op grond van artikel 11.7.1 lid 4 PGA actief openbaar gemaakt op de website van de gemeente. Daarbij zal steeds het belang van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken directeur worden afgewogen tegen het belang van openbaarmaking.

De nevenwerkzaamheden van de overige directeuren worden op verzoek van bijvoorbeeld de leidinggevende, de directeur zelf of op grond van de Wet open overheid (Woo) openbaar gemaakt. Ook daarbij zal steeds het belang van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken directeur worden afgewogen tegen het belang van openbaarmaking.

De openbaarmaking van nevenwerkzaamheden van een directeur omvat de volgende gegevens:

- de functie en de organisatorische eenheid van de directeur;
- de nevenwerkzaamheden die de directeur verricht;
- de organisatie waar de nevenwerkzaamheden worden verricht.

Het openbaar maken van nevenwerkzaamheden is een inbreuk op de privacy van betrokken directeur. Als deze van mening is dat uit de openbaarmaking van de nevenwerkzaamheden bijzondere persoonsgegevens kunnen worden herleid (ras, godsdienst/geloofsovertuiging, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven en het lidmaatschap van een vakvereniging), kan hij zich verzetten tegen openbaarmaking. Hij doet dit door bij de opgave van de nevenwerkzaamheden aan te geven op welke grond van een van bovengenoemde criteria de nevenwerkzaamheden niet openbaar moeten worden gemaakt. De algemeen directeur beslist over deze kwestie.

7 Inhuur externen

De afwegingscriteria voor het verrichten van nevenwerkzaamheden van ambtenaren, zoals genoemd in artikel 7:653a BW, de Ambtenarenwet 2017, artikel 11.7.1 PGA, artikel 21.2 PGA en artikel 1.1 sub n van de PGA, gelden in beginsel ook voor de in te huren externen die in opdracht van de gemeente gaan werken.